

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

Cap. I. De exemplo Sanctorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

LIBER SEPTIMVS,

De Beatissimæ Virginis patrocinio, & imitatione Sanctorum.

Non possum quin eius, cuius amorem imis visceribus inditum, auxilium quouis tempore, quibuscumque in rebus semper expetitur esse oportet, Beatissimæ misericordiæ matris mentionem faciam. Est enim & perseverantiæ, & æternæ salutis præsidium certissimum, cum ab illa, & per illam bonum omne miseris mortalibus obueniat. Sed prolixioris id esset descriptionis, nec satis huic consentaneæ sunt in hoc argumento feliciter versati P. Platus, P. Costerus, P. Spinelli, ac propemodum adhuc prælo calens P. Ioannes Bourghesius de Patrocinio Dei paræ ad homines Societatis, præ quibus par est ut infantia mea conticescat. De eiusdem imitatione, aureus etiam exstat P. Ariæ tractatus. Hos si consules, nihil à me desiderabis.

Hærebo in Imitatione Sanctorum, quæ & iucunditatis & præsidij non parum ad omnem perfectionem & perseverantiam confert, dum & eorum notatio permouet, & apud Deum exoratio promouet. Non latius me efferam, sed quædam potiora sectabor.

CAPVT I.

De exemplis Sanctorum.

*l. de bono
pudic. n. 4.
Pacat.*

*Greg. l. 9.
Mor. c. 35.
vel 43.*

Plus proficitur cum in rem presentem venit, inquit D. Cyprianus, nec de virtute dubitatur, quando quod precipitur, exemplis etiam signatur: nec raro fit, ut exasperet homines imperata correctio, at blandissime iubetur exemplo. Ideoque bonus & misericors Deus electorum vitam prauitati nostræ contrariam, ad arguendos nos instruendosque multiplicat, ut qui præceptis non accendimur, saltem exemplis excitemur, atque in appetitu rectitudinis, nil sibi mens nostra difficile estimet, quod perfectè peragi ab alijs videt. Ita sanè, si præterita retrò sæcula memoria repetere velimus, multas, eaque mirabiles animorum conuersiones, ex hoc emanasse fonte reperimus: atque ut ne totam Christianæ religionis amplitudinem, tum exemplis virtutum, tum

ada-

adamatae fortitudini Martyrum deberi dicam, ut innumeras Religiosorum ceteras omittam, quae se totae ad vnius vestigia sectanda contulerunt: nonne clarissimum Ecclesiae lumen Augustinum, e fœdissima & impotentissima multorum annorum seruitute, in libertatem filiorum Dei, Sanctorum asseruit exemplum? Quid? Ignatio nostro, qui totidem propemodum annos, ambitiosa vanitati se mancipio dederat, quis aurem vellicauit, aperuit oculos, ad sanctiora excitauit, & ad perfectionem viam monstrauit, nisi lecta, notata, perpensa exempla Sanctorum? Post hos alium vllum commemorare piget: si enim tantos eò vsque promouere potuerunt, quidni in ceterorum omnium animis multò faciliora persuadere posse credantur?

Neque verò tarditatis & cunctationis aliquorum insulsam eam occasionem moror, qua hoc ipso se retardari ab insequendis ijs asserunt, quòd vident esse facta abs illis qui se vulgo secerentes, longè supra ceteros extulerunt: nam praeterquam quòd stultam & absurdam eam excusationem meritò nuncupat S. Chrysostomus, his praeterea ipsis verbis abundè confutat. Ille *De compun-
tione l. 1.* Paulus erat, ille Petrus erat, ille Ioannes erat, inquis, qualis ego non sum, ideoque quod potueri non possum. Quid est, ille Paulus erat, dic mihi: quid est, ille Petrus erat? Nonne eiusdem naturae erant cuius & nos? nonne eadem via ingressi sunt mundum, qua & nos? nonne eiusdem cibis utebantur, atque eundem respirabant aërem: nonne eiusdem vitae vsibus agebantur? nonne aliqui ipsorum etiam coniugia experti sunt, & liberos procreauerunt? Quidam verò ipsorum etiam opifices communium artium erant? Alij verò, & lapsus perpessi sunt peccatorum, atque in vltimum malorum barathrum deciderunt. Sed multum, inquis, gratia illi acceperunt à Domino. Si quidem mortuos suscitare iuberemur, aut oculos aperire caecorum, aut mandare leprosos, aut claudos erigere, aut daemones effugare, aliasque his similes sanare aegritudines: si operationum virtus quaereretur, locum haberet ista responsio: si verò vita à nobis obseruantia conuersationisque requiritur, si obedientia perfectio; quid facit ad haec ista narratio? Et tu enim accepisti gratiam Dei. Ac mox, quibusdam interiectis: Sed quoniam non sola gratia Dei hoc agit: requiritur enim ut & nos, quod in proposito nostro, & viribus nostris est expleamus: idcirco, venit quidem ad vnumquemque gratia Dei, sed apud eos qui dignè explent ea quae mandata ipsis sunt, permanet: ab iis verò, qui minus dignè agunt, cito discedit. Rectas enim mentes diligit, & sine furo *Orat. quòd
nemo laed.
nisi à se.
Epist. 2.* proposito. Et tu quidem, si facias omnia quae in te sunt, sperare debes quae à Deo sunt: aderit namque & tibi, si tu ipse prius non defueris tibi. Nostrum tantum, inquit D. Cyprianus sitiat pectus & pateat: quantum fidei capacis afferimus, tantum gratia inundantis haurimus. Quam in rem aptè admodum, & ut solet excitatè *Serm. 17. de
diu.* D. Bernardus: Omnes nobis causamur deesse gratiam, sed iustius forsàn ipsa sibi queratur gratia, deesse nonnullos. Omnipotens & bonus est Deus — qui magno eius amodiu. *De solit.
vita.* re, magna profrenibus, & in fide & spe gratia eius maiora suis viribus aggredientibus, & voluntatem, & desiderium suggerit in id ipsum, & qui voluntatis gratiam *pra-*

prærogavit, subrogabit etiam virtutem ad proventum. Cui cum fideliter fecerit homo quod potuerit, calumniante calumniatore, ipse misericorditer pauperi suo iudicium faciat, quia quod habuit hoc fecit.

Proem. in
reg. sus.

Sed hæc obiter dicta sint, ne quis animo contrahatur, & inde retardetur, unde incitari debuerat: sanctiùs & veriùs cogitant, qui se illis quorum beatitudinem æmulantur, vitæ quoque bonitate assimilés esse desiderant. Verissimè quippe Magnus ille Basilius, *Qua ratione*, inquit, qui Sanctis dispares fuerimus, vitæ beatitudinem, & æquale cum Sanctis, in caelesti republica ius municipium, & cum angelis inenarrabilem letitiam, ante Christi conspectum nobis pollicemur? Prosum amentium est, talia secum comminisci. *Quomodo enim vnà cum Iob potero ego collocari, qui ne vulgarem quidem afflictationem, vnquam cum gratulatione susceperim: Quomodo cum Dauid, qui lenitatem aduersus hostes non adhibuerim? Quomodo cum Daniele, qui non per continentem abstinentiam, & precationem sedulam, Deum exquiserim? Quomodo denique cum singulis sanctis viris, qui illorum vestigia secutus non fuerim? Quis queso ludorum gymnicorum arbiter adeò nullo est iudicio, qui paribus censat oportere coronis dignari, & qui ex certamine victores euaserint, & qui nullum in certaminibus laborem suscipere voluerint? Quis exercitus ductor vnquam in æquam partem præde, cum victoribus vocauit eos, qui nusquam in prælio comparuerint? At enim bonus est Deus: at idem etiam est iustus. Porro iustitia proprium est, vt suum cuique pro merito reddatur: sicut scriptum est, Bonis benefac Domine, declinantes autem in obligationes adducet Dominus cum operantibus iniquitatem. Ita quidem Sanctus ille, de Sanctis loquitur: quæ si quando attentius cogito, mei sanè me non parum, & piger, & pudet: itane verò de tua, Beate P. Ignati, in caelis in æternam societate adeunda, & gloriæ hereditate herciscunda cogitem? quin potius cum Publicano, cum filio Prodigio defixis humi oeuilis, tantæ excellentiæ aspectu me profitebor indignum, quid enim? quamcumque melioris vitæ tuæ partem introspexero, multa eam virtute coruscantem intueor, meam verò, desidis & ignauiâ torpentis, omni bono destitutam: quàm feruentes in te fuere vitæ melioris exortus! quàm constans, & nusquam remissus ad extremum vsque cursus! quàm acriter de superiore & licentiore vitæ pœnæ sumtæ! quàm omnis cuiuscumque rei, vel famæ vanæ amor medullitus è corde sublatus, totusque in Deum ardentissimè translatus! quantus deuotionis feruor, actionis circumspèctio, nusquam à Deo exerrans, & nihil non caritate complectens cogitatio! quot, bone Deus, & quanti labores exantlati! quàm indefessa diuini honoris promouendi cura! quanta in excelssimo animo humilitas, in prudentissimo viro simplicitas, in distractissimo præsentia animi, in iracundissimo mansuetudo, in morbis elanguido robur! quanta denique omnium corporis motuum, affectuum, cogitarum, sub vna moderatrice ratione, & quàm ordinata compositio!*

quan-

quantus, vt verbo dicam, quamque perfectus concentus & quasi quædam encyclopædia virtutum! Hæc si contempletus fuero, oculisque ad me misellum conuersis, contraria omnia in me deprehendero, quid mihi nisi pudor, nisi lucus restat, & timor, ne diuersa sectantem, diuersa maneat loca, & æternæ participatione mercedis excludar, quicquidem virtutum nitore, minus comperiar exornatus. Sed tamen hic pudor, hic timor conatum acuatur: nam & nobis magna vincendi necessitas incumbit, conantique quod in se pro virium suarum modulo est, numquam deest bonus Deus, qui omnibus bona & iusta volentibus, æternitatis suæ gloriam patere, pro summæ suæ largitatis immensitate decreuit.

Sed satis vniuersè de exemplo sit dictum: cuius duplex est vis, vna & potissima, & ad quam cetera referri debent, est imitatio: altera multiplici, vel cognitionis, vel solatij, vel vtilitatum aliarum capite continetur. De vtraque dicamus, sed de imitatione primùm.

CAPVT II.

Quid sit imitatio: eius origo, antiquitas, & necessitas.

Imitatio est, vnius, aut plurium actionum, ad alteram nobis propositam, quæ sita & de industria affectata conformatio: cuius clarissimum in pictoribus exemplum videmus; quorum ars tota, eiusque artis summa perfectio, in imitandis atque referendis rerum formis, figuris coloribusque consistit, & quo propius ad earum similitudinem accesserint, viuasque quodammodo aspirantes imagines expresserint, tantò absolutiora suæ artis opera edidisse censentur. Id ipsum tota humana vita sic vsurpat, vt latissimè per omnes eius partes imitatio peruagetur, iam que assiduitate nimia notari desierit: vnius enim nationis, & ciuitatis, quid est cur ijdem mores, vestitus idem, idem oris sonus, incessus, habitus, arma, studia, victus est, nisi quòd vicinia, frequentationem; frequentatio, amorem; amor, eius quod cernebatur & probabatur, imitationem peperit? inde hæc ipsa se frequenter disperit in familias; quando hæc, sui generis aliquem, vel auctorem, vel illustratorem admirata, ad idem, quod ipse tenuerat, vitæ institutum domestica incitatione rapiuntur. Non rarò etiam, sua singulis est imitatio propria, cum in sito quodam à natura imperu, laudabili quidem vt plurimum, sed & nonnumquam vitioso, certam in partem delati, id emulantur, & consequi contendunt, quod in aliis mirantur, & putant optimum. Cumque infinita quædam propensionum varietas in hominibus reperiatur, inde tot dissimilia existunt studia in di-

Nnn

uer.